

NEWSLETTER PRAWNICZY FUNDACJI INTER VIVOS

nr 1/2025 (styczeń – luty)

O NUMERZE:

W najnowszym numerze Newslettera Prawniczego prezentujemy Państwu, najważniejsze naszym zdaniem, zmiany wprowadzane do porządku prawnego w okresie od stycznia do lutego 2025 r.

O FUNDACJI:

Fundacja Inter Vivos z siedzibą w Warszawie jest organizacją pozarządową ukierunkowaną na udzielanie darmowej pomocy prawnej i prowadzenie nieodpłatnej mediacji. Równocześnie prowadzimy punkty nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz nieodpłatnej mediacji działające w oparciu o ustawę z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (t.j.: Dz.U.2024.1534). Informacja o lokalizacji prowadzonych przez nas punktów znajduje się pod adresem:

<https://www.fundacjaiv.pl/punkty-nieodplatnej-pomocy-prawnej>

KONTAKT Z NAMI:

Tel. 575-747-146

E-mail: biuro@fundacjaiv.pl

Listowny: ul. Ratuszowa 11

03-450 Warszawa

ZMIANY W PROCEDURZE CYWILNEJ:

Akt prawny: Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz.U. 2020 poz. 2320).

Wejście w życie: 1 stycznia 2025 r.

Opis zmian: 1 stycznia 2025 roku wszedł w życie obowiązek stosowania Krajowego Systemu Doręczeń Elektronicznych wprowadzony ustawą z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych. Zgodnie harmonogramem Ministerstwa Cyfryzacji termin 1 stycznia 2025 roku dotyczy:

- osób wykonujących niektóre zawody zaufania publicznego: adwokatów, radców prawnych, doradców podatkowych, doradców restrukturyzacyjnych, rzeczników patentowych, notariuszy,
- podmiotów niepublicznych rejestrujących się do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) od 1 stycznia 2025 r.;
- podmiotów niepublicznych składających wnioski o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, organów administracji rządowej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Narodowego Funduszu Zdrowia, Agencji wykonawczych, instytucji gospodarki budżetowej, państwowych funduszy celowych, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, uczelni publicznych, Polskiej Akademii Nauk, państwowych i samorządowych instytucji kultury, jednostek samorządu terytorialnego i ich związków oraz związków metropolitalnych oraz samorządowych zakładów budżetowych – w zakresie publicznej usługi rejestrowanego doręczenia elektronicznego, a także innych organów publicznych wymienionych w art. 155 ust. 2 oraz ust. 9 Ustawy.

Od dnia 1 stycznia 2025 roku każdy z ww. podmiotów musi posiadać skrzynkę do odbioru e-doręczeń i powinien odbierać korespondencję za pośrednictwem tej usługi. E-Doręczenia to elektroniczny odpowiednik listu poleconego za potwierdzeniem odbioru. Docelowo, na skrzynkę do e-doręczeń będzie przekazywana oficjalna korespondencja urzędowa. Aby założyć skrzynkę do e-doręczeń należy wejść na stronę e-Doręczenia –

Portal Gov.pl, za pośrednictwem której należy złożyć wniosek o założenie takiej skrzynki. Wniosek należy uzupełnić o wymagane dane zgodnie z instrukcjami formularza, a następnie podpisać elektronicznie (profilem zaufanym, e-dowodem lub podpisem kwalifikowanym). Samo założenie skrzynki nie jest wystarczające dla realizacji tego obowiązku – należy ją jeszcze aktywować, co należało zrobić najpóźniej do 1 stycznia 2025 roku.

ZMIANY W PRAWIE PRACY:

Akt prawny: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 września 2024 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2025 r. (Dz.U. 2024 poz. 1362).

Wejście w życie: 1 stycznia 2025 r.

Opis zmian: wraz z początkiem nowego roku weszły w życie nowe stawki wynagrodzenia minimalnego. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 12 września 2024 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2025 r. od dnia 1 stycznia 2025 r. minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 4666 zł brutto (zamiast dotychczasowej kwoty 4300 zł brutto). Natomiast minimalna stawka godzinowa wzrosła z kwoty 28,10 zł brutto do 30,50 zł brutto. W 2025 r. planowana jest jedna podwyżka wynagrodzeń minimalnych, natomiast od 2026 r. podwyżki będą wprowadzane dwukrotnie w ciągu roku.

Akt prawny: Ustawa z dnia 6 grudnia 2024 r. o zmianie ustawy o dniach wolnych od pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1965).

Wejście w życie: 1 lutego 2025 r.

Opis zmian: główna zmiana dotyczy wprowadzenia dnia 24 grudnia – Wigilii Bożego Narodzenia – jako dnia ustawowo wolnego od pracy. Wprowadzenie nowego dnia wolnego wpływa na szereg przepisów innych ustaw, jednak z perspektywy postępowania cywilnego, omawiana zmiana ma zasadnicze znaczenie w kontekście obliczania terminów. Należy pamiętać, że zgodnie z art. 115 Kodeksu cywilnego: „jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.” W związku z powyższym, gdy ostatni dzień terminu na dokonanie określonej czynności procesowej przypadnie 24 grudnia, tj. w dzień ustawowo wolny od pracy, ulega on przesunięciu aż do następnego dnia roboczego.

ZMIANY W PRAWIE KARNYM:

Akt prawny: Ustawa z dnia 28 czerwca 2024 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2024 poz. 1228).

Wejście w życie: 13 lutego 2025 r.

Opis zmian: z dniem 13 lutego 2025 r. zacznie obowiązywać nowa definicja gwałtu, zmianie ulegnie art. 197 § 1 i 2 kodeksu karnego, dodatkowo pojawi się nowa forma popełnienia tego przestępstwa oznaczona w § 1a. Nowa definicja zgwałcenia jest następująca:

1. Kto doprowadza inną osobę do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub w inny sposób mimo braku jej zgody, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 15.

1a. Tej samej karze podlega, kto doprowadza inną osobę do obcowania płciowego wykorzystując brak możliwości rozpoznania przez nią znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem.

2. Jeżeli sprawca w sposób określony w § 1 lub 1a doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 197 kodeksu karnego w nowym brzmieniu wskazuje, że do gwałtu dochodzi zawsze, kiedy do stosunku płciowego doszło bez świadomej i dobrowolnej zgody innej osoby. Nie zmienia to jednak nic w zakresie procesowego dowodzenia, iż doszło do przestępstwa, tj. wciąż obowiązuje zasada domniemania niewinności, a przypisanie sprawcy popełnienia tego przestępstwa będzie mogło nastąpić dopiero po wykazaniu, że do stosunku doszło pomimo braku zgody.

Ponadto, wprowadzony § 1a pozwoli na pociągnięcie sprawcy do odpowiedzialności w sytuacji, kiedy ofiara nie miała „możliwości rozpoznania czynu lub pokierowania swoim postępowaniem”, co obejmować będzie takie sytuacje jak np. niepełnosprawność intelektualną czy stan odurzenia.

Zmianie uległ także art. 198 kodeksu karnego, który otrzymał brzmienie: Kto, wykorzystując bezradność innej osoby lub wynikające z upośledzenia umysłowego, choroby psychicznej lub innego zakłócenia czynności psychicznych znaczne ograniczenie zdolności do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadza ją do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Zmiana treści art. 198 k.k. wynika z wprowadzenia § 1a do art. 197 tej ustawy. Wcześniej przepis ten odnosił się do braku zdolności do rozpoznania znaczenia czynu, a po tej zmianie penalizacja doprowadzenia osoby, która nie ma zdolności do rozpoznania znaczenia czynu czy pokierowania swoim postępowaniem wynikać będzie właśnie z art. 197 § 1a k.k.

WAŻNE ORZECZENIA:

Uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2025 r., sygn. akt III PZP 3/24

Znaczenie orzeczenia: SN stwierdził, że praca wykonywana przez nauczyciela ponad normę czasu pracy z Karty Nauczyciela jest pracą w godzinach nadliczbowych w rozumieniu Kodeksu pracy. Jak ktoś pracuje dłużej, to Kodeks pracy mówi, że ma prawo do dodatkowej zapłaty lub wolnego. I skoro Karta Nauczyciela nie zawiera nic na ten temat, to oznacza, że stosuje się Kodeks pracy – uznał SN.

W uzupełnieniu powyższego wyjaśnić trzeba, że w omawiane odręcznie odnosi i m.in. do czasu pracy nauczycieli podczas wycieczek tzw. zielonych szkół, zajęć opiekuńczych wykonywanych w soboty np. przy zawodach sportowych, w sytuacji gdy ich tygodniowy czas pracy przekracza 40 godzin.